

ЕМОЦІЙНІ ТАКТИКИ У КОНФЛІКТНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ АНГЛОМОВНИХ МЕДИКІВ

О.В. Кудоярова

Стаття присвячена аналізу комунікативно-стратегічного аспекту англomовного професійного медичного конфліктного дискурсу. Встановлено типології тактик-засобів реалізації стратегії конфлікту в досліджуваному дискурсі; описано емоційні тактики у взаємозв'язку із ситуаційними чинниками й особливостями тематичної організації.

Характерний для сучасної лінгвістики діяльнісний підхід зумовлює **актуальність** досліджень вербальної комунікації як складника суспільної діяльності індивіда, в тому числі професійної діяльності [1].

В фокусі нашої уваги – конфліктне професійне спілкування англomовних медиків, визначене як дискурс – мовленнєво-мисленнєва соціальна діяльність, місце якої в масиві англomовного діалогічного дискурсу визначене сферою комунікації (професійна діяльність, медицина), характером комунікації (конфліктний), специфікою адресантно-адресатних конфігурацій (комуніканти – медпрацівники, члени одного трудового колективу). Сфера комунікації об'єктивується в темі дискурсу, характер комунікації – у його стратегії, специфіка адресантно-адресатних конфігурацій забезпечує успішність комунікації, що ґрунтується на спільних спеціальних знаннях [2].

Основним конституентом, що володіє здатністю дискурсотворення вважаємо тему – ментально-вербальний конструкт, котрий виступає сполучальною ланкою в ланцюжку "базовий концепт – вербальний план дискурсу" та акумулює актуальні / актуалізовані знання. Структуру теми складають: макротема – денотативне ядро дискурсу, співвіднесене з усім обсягом актуальних / актуалізованих знань; мікротема – референт мінімальної одиниці дискурсу, співвіднесений з елементом цих знань. Накладання двох комунікативних сфер зумовлює таку специфічну рису англomовного професійного медичного конфліктного дискурсу, як тематичний дуалізм: базовий концепт професійних дискурсів (УСТАНОВА) визначає макротему "Робота лікарні", базовий концепт медичного дискурсу (ЗДОРОВ'Я) – макротему "Лікування хворого".

Мінімальною тематизованою одиницею є висловлювання, фокус якого визначає зміст предметно-референтної ситуації. Інвентар предметно-референтних ситуацій виявляє перелік мікротем, їхня підпорядкованість макротемам демонструє ієрархічні відносини в структурі теми. Змістовий простір англomовного професійного медичного конфліктного дискурсу організований мікротемами, підпорядкованими макротемам "Лікування хворого", "Робота лікарні". Мікротемі, підпорядковані макротемі „Лікування хворого”, охоплюють такі:

- $t_{лх1}$ – часові параметри лікування
- $t_{лх2}$ – призначення лікування
- $t_{лх3}$ – симптоми та діагностика
- $t_{лх4}$ – встановлення діагнозу
- $t_{лх5}$ – здійснення медичних маніпуляцій.

Мікротемі, підпорядковані макротемі „Робота лікарні”, охоплюють такі:

- $t_{рл1}$ – графік роботи/дотримання графіка роботи
- $t_{рл2}$ – професійно-посадові характеристики
- $t_{рл3}$ – виконання професійних обов'язків / перевищення повноважень
- $t_{рл4}$ – дотримання професійних цінностей [2].

Комунікативна стратегія, як другий за значущістю конституент англomовного професійного медичного конфліктного дискурсу характеризує останній як різновид дискурсу. Поняття стратегії сьогодні є достатньо популярним у лінгвістичних дослідженнях [3; 4; 5 та ін]. Разом із тим існує низка проблем, які ще очікують на висвітлення, зокрема увагу лінгвістів привертають тактики – інструменти реалізації певної стратегії.

Метою цієї статті є аналіз емоційних тактик англомовного професійного медичного конфліктного дискурсу (АПКМД): встановлення їхнього переліку та виявлення їхніх кореляцій із темою дискурсу.

Типологія тактик в англомовному професійному медичному конфліктному дискурсі

Інтерес до стратегічних аспектів мовлення в сучасній лінгвістиці стимулює дослідників до вивчення низки різноманітних аспектів цієї проблематики [3; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13 та ін.]. Проте, як указує А.Д. Белова, ця "масштабна лінгвістична атака" на комунікативні стратегії та тактики дотепер не вирішила всіх проблемних питань, зокрема не завжди можна чітко розмежувати комунікативні стратегії, комунікативні тактики, моделі вербальної поведінки й комунікативні прийоми [3, 12].

Це питання на сьогодні є найголовнішим і ще очікує на вирішення. Проте, навіть за відсутності чітких критеріїв розмежування в більшості досліджень тактики розглядають як сплановані цілеспрямовані дії, що здійснюються задля досягнення певної конкретної локальної мети, яка підпорядкована глобальній стратегії й меті (пор. "глобальна, локальна, мовленнєва стратегія" [6, 273]). Таке розуміння визначає тактики як засоби реалізації стратегії; тактики виступають інструментами, за допомогою яких учасник АПКМД діє в конфліктній ситуації.

Тактика має як віртуальну природу (стереотипні уявлення про поведінку, яка порушує гармонію міжособистісних стосунків), так і матеріальну форму (мовленнєве втілення такої поведінки). Стереотипні уявлення про конфронтаційність специфічні в спілкуванні медиків: прагнення до непрямих способів спонукання, ухилення від прямої відповіді, імерсоналізації й багато інших універсальних для англомовного соціуму правил ввічливого спілкування [14] не діють в умовах їхньої фахової діяльності, особливо у випадках браку часу й наявності небезпеки життя пацієнта.

Однак правила мовленнєвої поведінки не однакові для всіх ситуацій спілкування, що охоплює АПКМД: вони є різними для офіційних і неофіційних ситуацій, залежать від статусів комунікантів тощо, тобто демонструють значну ситуативну прив'язку. Тому для визначення як стратегічної спрямованості мовленнєвої дії, так і конкретної тактики необхідно врахувати всі релевантні чинники конфліктної ситуації. Варто також відзначити такі особливості стратегій і тактик:

- їхні позиції в ієрархії не є незмінними, наприклад, "стратегія умовляння [...] може бути кваліфікована як тактика умовляння в межах стратегії переконання" [3, 14];
- підпорядкованість тактики певній стратегії не є незмінною, наприклад, тактика гумору слугує стратегічній меті підтримання гармонійних стосунків [14] або порушення гармонії, конфлікту [15].

З викладеного випливає, що аналіз тактик АПКМД потрібно проводити з урахуванням особливостей чинників комунікативної ситуації конфлікту й розглядати тактики як такі, що підпорядковані основній стратегії АПКМД, яка об'єктивує його критеріальну рису – характер комунікації.

У дослідженні стратегій і тактик релевантною також є опозиція "загальноживані :: індивідуальні" [3, 14], у зв'язку з чим увагу дослідників привертають не тільки універсальні, або притаманні більшості представників певної спільноти стратегії і тактики, а також і ті, що є специфічними для конкретної мовної особистості, її ідіолекту (див. напр. [9, 14]). Відсутність в адресата достатніх знань про ідіолект мовця може призводити до комунікативних невдач, наприклад:

At last she reached the chair. "Dr Rawlings, I presume?" said the man before she could even sit down, and a titter ran round the room.

"Yes..." Sandie nodded and gulped.

"I'm so pleased you could spare us the time."

She felt her cheeks flame at his sarcasm. It was only later, when she knew him better, that she would understand that it wasn't sarcasm – that every word he said was genuine.

(McDonald, The Doctor's Special Charm, 6)

Сенді запізналася на роботу й намагається непомітно приєднатися до зборів медперсоналу; коли головний лікар помічає її та коментує її появу, вона сприймає це як сарказм. Помилка тут викликана тим, що Сенді щойно влаштувалася на нову роботу й не розуміє: головний лікар дійсно радіє, що вона прийшла.

Такий приклад ілюструє периферійну реалізацію АПМКД, бо учасники по-різному сприймають характер комунікації. У решті випадків учасники АПМКД володіють достатніми знаннями про правила мовленнєвої поведінки в англомовному соціумі, у фаховому середовищі лікарів, у трудовому колективі, до якого вони належать, а також добре знайомі з особливостями ідіолектів усіх учасників спілкування – суб'єктів дискурсу. Це забезпечує спільність інтерпретації характеру комунікації й наявність такої суттєвої ознаки дискурсу, як інтерактивність.

Аналіз тактик АПМКД проводимо з метою виявлення взаємодії його тематичної і стратегічної організації, із чого випливає потреба дослідження взаємозв'язків між тактиками і мікро- / макротемами. Оскільки тактика реалізується в мовленнєвій дії – МА / висловлюванні, вважаємо можливим встановлення кореляцій між тактиками та мікротемами.

Обґрунтування ситуативної прив'язки тактик передбачає також їхню систематизацію у взаємозв'язку із чинниками комунікативної ситуації. Оскільки головними з цих чинників є мотив і мета, відповідно до мотивів і мети комунікантів в АПМКД виділяємо дві групи тактик:

- 1) емоційні;
- 2) аргументативні.

Емоційні тактики співвідносимо з *внутрішньоособистісним* типом конфлікту, метою якого є стабілізація психологічного стану мовця; водночас і *емоційні*, і *аргументативні тактики* характерні для *міжособистісного* типу конфлікту: відстоюючи власну думку, власну позицію комунікант вдається як до вербалізації свого емоційного стану, так і до аргументації.

Емоційні тактики англомовного професійного медичного конфліктного дискурсу

Емоція є результатом суб'єктивної інтерпретації фрагмента світу; згідно з психологічними дослідженнями, емоції розподілені на позитивні і негативні [16; 17 та ін.].

У лінгвістичних працях доведено, що негативні емоції вербалізуються частіше (див., наприклад [18]). Саме вербалізація негативних емоцій характерна для АПМКД. Типологію емоційних тактик АПМКД встановлюємо за критерієм їхньої мети, що корелює зі спрямованістю мовленнєвої дії на себе / на адресата.

Так, тактика *емоційної розрядки* спрямована на стабілізацію внутрішнього стану мовця (внутрішньоособистісний мотиваційний тип конфлікту), мовленнєві дії здійснюються для того, щоб "змінити свій емоційний стан" [19, 54] і є "актами мовленнєвого самовираження" [20, 47]. Емоції, що охоплюють індивіда, не дозволяють йому контролювати свою поведінку, в тому числі й мовленнєву, у реалізаціях цієї тактики чимало вигуків, знижених й інвективних лексичних одиниць; мовець демонструє некооперативну комунікативну поведінку, перериває співрозмовника, відмовляється від спілкування тощо, наприклад:

"What the hell is that?"

"It's a capillary electrophoresis unit," Edward said.

"What the hell does it do?"

"It is a relatively new separation technology," Edward said. "It is used to separate and identify the compounds."

(Cook, Acceptable risk, 74)

Для тактика *емоційної розрядки* характерне те, що адресат розуміє важкий психологічний стан мовця, знає його причину й тому не дає втягнути себе в конфліктне спілкування попри образливість спрямованих на нього мовленнєвих дій. Ця тактика, отже, має дещо парадоксальні риси: з одного боку, на мовно-

мовленнєвому рівні тут наявні найбільші відхилення від комунікативної норми; з другого боку, емоційна розрядка в АПМКД є не дуже конфліктонебезпечною, бо конфлікт не набуває двостороннього характеру.

У тематичному аспекті тактика *емоційної розрядки* виявляється або тематично порожньою (вигукові висловлювання негативних емоцій, метакомунікативні сигнали переривання спілкування), або не корелює з певною мікро- / макротемою (у решті зареєстрованих випадків тактика емоційної розрядки співвіднесена з різними макротемами).

Модифікацією тактики *емоційної розрядки* за критерієм спрямованості є тактика *грубості у відповідь*, найчастіше на звинувачення (*talking back*), ця тактика відрізняється спрямованістю *на адресата*. Мета мовця – прагнення принизити й образити співрозмовника – робить цю тактику більш конфліктонебезпечною, наприклад:

"You're behind the schedule!" she scolded.

"So what else is new?" Jason said, heading for exam room A.

(Cook, Mortal Fear, 82)

Але в тематичному відношенні *грубість у відповідь* подібна до *емоційної розрядки* – вона тематично порожня і, як правило, реалізується при перериванні спілкування.

Іншою емоційною тактикою є *іронія* – "акт вираження емоційно-оцінного ставлення індивіда до явищ дійсності за допомогою висловлювання, експліцитне значення якого є протилежним його імпліцитному змістові за оцінною інтерпретацією", "диференційними ознаками МА іронії є специфічний інтелектуально-емоційний компонент – глузування й неможливість експліцитного вираження оцінного ставлення" [21, 3]. Іронія, як свідчать дослідження [21; 22; 23 та ін.], може бути спрямована на самого себе або на адресата; вона функціонує як тактика стратегії кооперації / конфлікту [13]. У АПМКД іронія є тактикою конфліктності, що спрямована на адресата. Проте іронія як прагматичний принцип, спрямований на регуляцію людської поведінки й відносин, через свої специфічні характеристики є не жорстким виявом конфліктної поведінки (див [24]): вираз негативно-оцінного ставлення до адресата втілено в непрямій формі. Наприклад, медсестра іронізує з приводу бажання лікаря зробити пацієнту шов якомога красивіше:

There was a great deal of stitching up of cuts to do, and I prided myself on my needlework. The time I took used to make the casualty sister very restless. She would look over my shoulder impatiently and say, "Are you hoping that they are going to hang this in the Tate, doctor?"

(Clifford, Not There, Doctor, 96)

Незначний конфліктогенний потенціал *іронії* й навіть сарказму як її підтипу визначається й тим, що МА іронії може бути частиною складного МА, як у наступному прикладі:

A few minutes later Eleanor again tapped his arm. "I hate to be a bother," she said, "but what about your nine o'clock lecture?"

"Damn!" Edward said. "I'd completely forgotten that"

(Cook, Acceptable Risk, 145)

На відміну від попередньо розглянутих, тактика іронії тематизована; хоча іронія являє собою "складне використання мови", при якому "семантична референція і референція мовця мають відмінності" [25, 100], а подекуди навіть значні відмінності, за наявності достатньої мовно-мовленнєвої компетенції адресат іронії виводить іронічний смисл як імплікатуру [21, 8]. Цю думку підтверджує відсутність комунікативних невдач при реалізації тактики іронії в АПМКД. Так, у першому з прикладів реалізується мікротема *tx1* – часові параметри лікування (макротема "Лікування хворого"), медсестра імплікує, що лікар марно гає час. У другому прикладі – мікротема *tr1* – графік роботи / дотримання графіка роботи (макротема "Робота лікарні"). Утім, кореляцій тактики іронії із певною мікро- та макротемою не виявлено.

До емоційних тактик відносимо також тактику *звинувачення*, яку подано емотивними висловлюваннями негативно оцінки, що "спрямовані на вираження

негативного ставлення до об'єкта оцінки або адресата" [26, 3]; осуду, семантика якого "передбачає вираження негативного ставлення суб'єкта оцінки як носія певних ціннісних уявлень до об'єкта оцінки" [27, 4]. Реалізуючи тактику *звинувачення*, мовець в АПМКД виступає за дотримання ціннісних фахових і професійно-посадових орієнтирів, які базово поділяють усі суб'єкти АПМКД. Тому ця, спрямована *на адресата*, тактика не потребує від мовця зайвих зусиль – експліцитного виразу негативної оцінки відповідними мовними засобами. Негативна оцінка у висловлюваннях, що реалізують тактику *звинувачення*, в АПМКД виводиться як імплікатура; емоційність експлікується фонаційними (просодичними) засобами. Наприклад, Гільда обурена тим, що її колега не дотримується професійно-етичних норм:

"You knew about Noah and the drugs," Hilda said, "didn't you?"

"Yes."

Her voice became accusing. "You're a doctor! Why did you do nothing?"

(Hailey, Strong Medicine, 152)

У наступному прикладі Сігні звинувачує лікаря Блейка в тому, що він не допоміг колезі покинути небезпечне місце; Блейк, у свою чергу, звинувачує загиблого колегу в тому, що він не дотримувався правил безпеки й порушував норми роботи в колективі:

"You make Dr Fraser sound like a naughty boy who went off on an adventure that he shouldn't have gone on. He'd been taken hostage, he wanted justice done for that." She said accusingly.

"Justice?" Dan gave a dry laugh. "There are no such things as justice and human rights in a place where order has broken down, where the infrastructure isn't in place to mete our justice. It's just an empty word."

"All the more reason why we have to look after our own," she counted.

"Yes... but the key is appropriate behaviour. In many ways he behaved like a boy." Dan went on relentlessly. "As though he were on an adventure or something, going out the designed safe area, instead of being a member of a team sent there for a designed purpose. Signy didn't reply.

"A few days after you left, the medical station was set on fire and burned to the grounds by the so-called rebels," he said, stating the fact.

(Lang, Challenging Dr. Blake, 128 - 129)

Дискурсивні смисли виводяться з опорою на мовні засоби, що називають фахову приналежність учасників, їхню належність до одного трудового колективу ("*a member of a team*") й асоціюються з відповідними ціннісними орієнтирами. Таким чином, тактика *звинувачення* тематизується подібно до тактики *іронії* в непрямий спосіб. Однак, на відміну від *іронії*, емоційна тактика *звинувачення* виявляє кореляції з певними мікротемами, зокрема з мікротемою t_{ix5} – здійснення медичних маніпуляцій (макротема "Лікування хворого") та t_{p14} – дотримання професійних цінностей (макротема "Робота лікарні").

На відміну від інших тактик, *звинувачення* в АПМКД виступає і як емоційна, і як аргументативна тактика, що підтверджує думку про "наявність двох основних різновидів модусу, який вводить негативну оцінку – раціонального й емотивного" [27, 5].

Таким чином, доходимо **висновку**, що емоційні тактики в англomовному професійному медичному конфліктному дискурсі не відіграють суттєвої ролі в плані взаємодії з тематичною організацією: частина з них тематично порожні, інші не корелюють з мікро- / макротемами; єдина тактика, що є тематично релевантною, не має чіткої віднесеності до емоційних.

Перспективою нашої роботи є аналіз аргументативних тактик англomовного професійного медичного конфліктного дискурсу.

SUMMARY

The article focuses on the analysis of communicative-strategic aspects of English professional medical conflict discourse. The tactic typology of the discourse under study is offered; emotional tactics are described in the interrelation with situational factors and thematic organization specific features.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мюллер А.Д., Кизер А. Организационная коммуникация / Пер. с англ. – Харьков: Гуманитарный Центр, 2005. – 438 с.
2. Кудоярова О.В. Дискурсотворча роль теми у професійному конфліктному спілкуванні англомовних медиків (на матеріалі персонажного мовлення): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харківськ. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. – Харків, 2007. – 20 с.
3. Белова А.Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики // Мовні і концептуальні картини світу: 36. наук. пр. – К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2004. – С. 11-16.
4. Иссерс О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. – М.: Едиториал УРСС, 2002. – 284 с.
5. Levy D. Communicative goals and strategies: between discourse and syntax // Syntax and Semantics. – 1979. – Vol. 12. – P. 183-210.
6. Дейк Т.А. ван. Язык, познание, коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с.
7. Левонтина И.Б. Стратегия уговаривания: частицы в повторных просьбах // Язык, культура, гуманитарное знание. Научное наследие Г.О. Винокура и современность. – М., 1999. – С. 56-70.
8. Коломієць Н.В. Лінгвістичні особливості організації гіпертексту інтернет-новин (на матеріалі англійської мови): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харківськ. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. – Харків, 2004. – 21 с.
9. Крючкова П.Г. Авторитарний дискурс (на матеріалі сучасної англійської мови): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2003. – 21 с.
10. Пищикова Е.В. Стратегии доминирования в аргументативном дискурсе: гендерный анализ (на материале английского языка): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Харьков, 2003. – 210 с.
11. Рудик У.М. Комунікативно-прагматичні типи висловлювань зі значенням згоди/незгоди в сучасній англійській мові: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харківськ. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. – Харків, 2000. – 19 с.
12. Яшенкова О.В. Стратегії і тактики мовленнєвого спілкування у діловій сфері // Мовні і концептуальні картини світу. – 2003. – № 9. – С. 360-367.
13. Andrienko T., Frolova I., Irony as a strategy in relational politics // The USSE MESSENGER. – Kharkiv, Kyiv. – 2003. – Vol 2. – P. 21-29.
14. Brown P., Levinson S. Politeness: Some universals in language usage. – Cambridge: CUP, 1987. – 345 p.
15. Kothhoff H. Impoliteness and Conversational Joking. On Relational Politics // Folia Linguistica. – 1996. – XXX/3-4 – P. 298-321.
16. Изард К. Эмоции человека / Пер с англ. – М.: МГУ, 1980. – 440 с.
17. Лук А.Н. Эмоции и личность. – М.: Знание, 1982. – 176 с.
18. Быченко Т.А. Историческая динамика экспрессивов негативной эмоциональности в английском дискурсе XVI – XX в.в.: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Харьков, 2003. – 210 с.
19. Почепцов О.Г. Основы прагматического описания предложения. – К.: Вища школа, 1986. – 116 с.
20. Формановская Н. И. Речевой этикет и культура общения. – М.: Высшая школа, 1989. – 159 с.
21. Андриенко Т.П. Речевой акт иронии в английском языке (на материале художественной литературы 16-20 в.в.): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Харьков, 2002. – 197 с.
22. Лимарева Т.Ф. Функционально-стилистическая сущность иронии (на мат. англ. и рус. яз): Автореф. ... канд. філол. наук: 10.02.19, 10.02.20 / Кубанск. гос. ун-т. – Краснодар, 1997. – 19 с.
23. Прокофьев Г.Л. Ирония как прагматический компонент высказывания (на мат. англ. языка): Автореф. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Киев. гос. пед. ун-т. – К., 1988. – 24 с.
24. Leech G. Principles of Pragmatics. – L., N.Y.: Longman, 1983. – 250 p.
25. Кузнецов А.М. Изменение лексических значений под воздействием контекстно-прагматических факторов // Прагматика и семантика. Сб. науч. аналит. обзоров. – М., 1991. – С. 93-116.
26. Кузенко Г.М. Структурно-семантичні та комунікативно-прагматичні особливості емотивних висловлювань негативної оцінки (на матеріалі англомовного художнього дискурсу): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харківськ. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. – Харків, 2006. – 20 с.
27. Гуслиста Л.О. Негативна етична оцінка в контекстах осуду (на матеріалі сучасної публіцистики): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харківськ. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. – Харків, 2002. – 16 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

28. MacDonald L. The Doctor's Special Charm. – Surrey: Mills&Boon LTD, 2004. – 187 p.
29. Cook R. Acceptable Risk. – London: Pan Books an imprint of Macmillan Publishers LTD, 1996. – 406 p.
30. Cook R. Mortal Fear. – London: Pan Books an imprint of Macmillan Publishers LTD, 1988. – 364 p.
31. Clifford R. Not There, Doctor. – London: Warner Books, 1992. – 183 p.
32. Hailey A. Strong Medicine. – London: Pan Books, 1985. – 476 p.
33. Lang R. Challenging Dr Blake. – Surrey: Mills&Boon LTD, 2002. – 186 p.

Надійшла до редакції 28 грудня 2007 р.